



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

1. An pontifex possit sibi eligere Successorem? Et affirmatiua sententia proponitur. Ex p. 10. tr.5. res. etiam 1.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)



TRACTATUS SEXTUS
DE
POTESTATE PONTIFICIS
eligendi sibi Successorem.

RESOLVTIO PRIMA.

An Pontifex possit sibi eligere successorem?

*Et affirmatiua sententia proponitur? Ex part. 10. tr. 5.
Ref. etiam 1.*

§. 1. **P** O S S E Pontificem, absolute loquendo, & in rigore eligere sibi Successorem, docuit hac nostra tempestate ingeniorum Phoenix Gabriel Vasquez in 3. part. tom. 3. disp. 244. cap. 3. num. 26. vbi sic ait. Postremò de electione Summi Pontificis Romani dicamus; de qua; cum certum sit, ab ipsis Summis Pontificibus esse modum electionis præscriptum, & Cardinalibus commissum, manifestè consequitur hoc ius primariò in ipso Summo Pontifice esse, vt ipse eligere sibi possit successorem: sicut Petrus elegit sibi Clementem, teste Ioanne III. in Epistola vnica, quæ est ad Germaniæ & Galliæ Episcopos, capite primo, Nam, si non posset Summus Pontifex Successorem sibi eligere, neque etiam sua lege positiua aliis præscribere posset modum electionis, sicut reuera præscripsit, & Cardinalibus tribuit. Contra verò, qui potestatem à Deo habet præscribendi modum electionis aliis, & eum immutandi, prout expedire iudicauerit, cur etiam non habeat Successorem sibi eligendi? Et quidem Beatum Petrum elegisse Clementem, vt sibi succederet, negare non possumus: cum id expressè testetur Ioann. 3. in prædicta epistola: nam Linus, & Cletus non successerunt Petro in Romano Pontificatu; sed ipso viuente absolute ordinati sunt Episcopi, hoc est sine vlla Ecclesia, vt Petri Coadiutores essent: sicut disp. 241. cap. 1. diximus. Et idem Ioannes III. scribit: nullum autem fundamentum habemus, vt asseramus, hoc fuisse Petro ex peculiari priuilegio concessum, vt sibi successorem posset eligere. Scio quidem viros peritos aliquos oppositam sententiam sequutos fuisse, vt Antonium & Panormitanum in cod. Licet de electione: cò quòd effectus huius electionis referatur ad tempus, quo iam non est Papa, & ideo videatur nulla; cum tunc iam non sit Papa, cuius autoritate id fieri debet: id, quod etiam docuit Syluest. in Summa, verbo excommunicatione 9. num. 2. Verum hæc ratio mihi non probatur; nam sicut Pontifex tribuit aliis facultatem, vt post mortem suam successorem eligere possint; cur etiam ipse in vita sua non posset ipsum ita designare, vt ius successionis haberet; Præterea hanc potestatem potuisse illi Deum tribuere, nemo dubitare potest: cumque legamus, Petrum elegisse Clementem sibi Successorem; dubitare etiam non debemus, aliis etiam Pontificibus hanc potestatem re ipsa Deum tribuisse. Ceterum, quamuis dicamus, iure diuino hanc potestatem eligendi Pontifici Ro-

mano concessam fuisse, non proinde asserimus hunc esse magis conuenientem modum electionis, aut semper Pontificem eo vti posse sine peccato: nam potestas à Deo ita concessa est, vt si hoc modo electio magis expedire iudicetur, fiat, sin minus, aliis committatur, & præscribatur modus illius, & hic modus vt plurimum magis conueniens est. Hucusque Vasquez.

2. Sed post Iesuitam, Dominicanum loquentem audiamus, & is erit sapientissimus Magister Victoria in Relect. vndecim. de potestate Eccl. q. 2. prop. 10. n. 2. 3. B. Petrus (ait) potuit eligere & designare sibi Successorem; qui defuncto Petro, sine alia electione esset Summus Pontifex. Hæc propositio non recipitur à Theologis recentioribus, quòd sint Pontificia dignitati aliquanto inferiores, quam deceret, alioqui pij, & Christiani Scriptores. Sed probatur primò ex facto Petri, qui (si fides habenda est narratibus) Clementem viuens ipse Pontificem nominauit; vt habetur 8. q. 1. cap. si Petrus; ex autoritate Ioannis scilicet Tertij, qui fuit temporibus Iustiniani.

3. Item probatur manifesto, & inuicò argumento: nam, vt probatur supra est, poterat ferre legem de electione Successoris; sed potuisset ferre legem, vt viuens Pontifex eligeret Successorem; imò illa lex videtur futura conuenientissima ad tollenda Schismata, & ambitiones: sicut apud Romanos durante adhuc Magistratu Consulium designabantur futuri Consules, quare ergo non ita potuit fieri de Summo Pontifice? Item potuit ferre legem, vt Episcopus viuens nominaret sibi Successorem; quare non potuit de Summo Pontifice? Sequitur consequenter, quod tantundem potuit facere quilibet Successor Petri. Patet, quia habuit eandem potestatem. Hæc Magister Victoria.

4. Probari potest hæc opinio: nam ad Papam spectat definire modum, quo sibi succedatur: Sed vnus eorum est, vt antecessor Successorem nominet; qui neque includit repugnantiam, nec apertam præfert indecentiam; ergo, &c. Confirmatur, quoniam Papa statueri valet, vt eo viuente eligatur Successor eo modo, quo Imperator eligitur. Valet præterea hanc nominandi Pontificis prærogatiuam vni personæ concedere: vt Ostiensi Episcopo, vt eligat sibi successorem c. petri. 7. q. 1. & 8. q. 1. non semel; ergo & ipse idem poterit efficere: cur enim non sibi tribuat quod aliis potest? Denique ostendimus Petrum id egisse: neque constat per mortem fuisse singulari priuilegio aut reuelatione: fecit ergo ex ordinaria potestate.

5. Nec obstat dicere cum Cardinali Turrecremata, vt infra, Petrum non elegisse Clementem, qui sibi succederet, sed solum nominasse illum, vt postea eligeretur, & ita reuera Clemens non fuit secundus Pontifex à Petro, sed Linus & Cletus, vt patet ex can. Misit, & ex Iren. lib. 3. cap. 3. non fuit ergo Clemens à Petro electus.

6. Respondeo,

6. Respondeo, opinionem Turrecremata non esse admittendam; cum sit contra Tertulianum de *prescriptionibus*, Hieronymum *lib. 1. in Iovinianum*, & in *cap. 52. Ilaia; Ruffinum in prefatione Relectionum*, & in *inuetina contra Hieronymum*; Ioannem III. Papam in *epist. ad Episc. Germania*; Anacletum *ep. 1. Damasum in vita Petri*, & *contra cap. si Petrus*, & *c. vnde 8. 9. 1. Vide ex Scholasticis Pitigianum in 3, sentent. tom. 2. disp. 25. q. 2. art. 3. concl. 2.* Itaque dicendum est, vel Clementem fuisse quidem à Petro electum; sed statim verò post mortem ipsius Petri renūciasse ac noluisse succedere: quod videtur sentire Epiphanius *serm. 27.* & docet Bellarm. *de Rom. Pontif. l. 2. cap. 5.* & Barón. *tom. 1. ann. 60. a. num. 15.* vel dicendum de facto Clementem successisse Petro. Ita Patres citati.

7. Linus ergo extitit coadiutor Petri eo viuentis, Romanamque Ecclesiam gubernabat eo absente ipsoque ante Petrum defuncto, Cletus in eodem munere successus est; tandem verò mortuo Petro, Clementis eius Successoris Cletus itidem, quandiu vixit Coadiutor fuit, ob idque hi duo inter Episcopos Romanos numerantur. Vide Turrianum *l. 4. contra Cent. cap. 10.* & Suarez *vbi infra num. 8.* & ita hanc affirmatiuam sententiam præter Vasquez, & Victoriam adductos ad recentioribus firmat Andr. Duall. *de potest. Pontifici part. 3. quest. 6.* Martinus Bonacina *tract. de electione Pontificis quest. 6. puncto 4. propos. 2. num. 3. 5. 8.* & alij.

RESOL. II.

Opinio negatiua assertur, videlicet non posse Papam sibi Successorem constituere? Ex part. 10. tract. 5. Ref. titam 2.

§. 1. **H**is tamen non obstantibus secunda opinio negat Pontificem posse sibi eligere Successorem. Et illam tenet Cardinalis Iacobatus *de Concil. lib. 5. art. 22. num. 2.* & *l. 8. art. 18.* Cardinalis Albanus *lib. de Cardinalatu, q. 32.* Cardinalis Turrecremata *in Summa Eccl. l. 2. cap. 5. 1.* Card. Caietanus *tom. 1. opusc. 17. 3. in Apolog. de comparatione auctoritatis Papæ cum auctoritate Concilij part. 2. cap. 22.* & alij quos citat, & sequitur Reuerendis. P. M. Vincentius Candidus Sacri Palatii Magister dignissimus, *in peculiari disquisitione de hac q. impressa in fine tom. 2. suorum operum fol. 342.* Idem docet Pater Comitulus *in Resp. moral. lib. quest. 98.* Azorius *in Summa tom. 2. lib. 4. cap. 5. q. 3.* Turrianus *in 2. 2. tom. 2. disp. 15. dub. 3.* Michaël Tarrade *in amplitudine beneficiaria disp. 1. & disp. 5. q. 2. num. 18.* Villadiego *de Card. q. 5. num. 19.* Mancinus *in disp. cent. 2. cap. 177.* Acugna *in Decretum Gratiani p. 1. disp. 79. cap. 10. num. 1.* Laudensis *de Card. q. 20. & 39.* Latorius *Var. tom. 1. tit. 4. cap. 43. num. 33.* Armacanus *lib. 1. cap. 15. & 19.* Paludanus *de Rep. Eccl. cap. 7.* Tiracuellus *de Iure const. part. 3. limit. 2. num. 4.* Alphons. Mendoza *in Q. Q. Quodlibeticis q. 4.* Rodolphus Cuperus *tract. de Ecclesia, artic. 2. num. 23. fol. 151.* & alij.

1. Probatur hæc opinio à Caietano ex illa propositione Aristotelis *de somno & vigilia*, dicentis: *Eius est potentia, cuius est actus*; sed electionis Papæ actus, simpliciter & absolute nõ est Papæ; ergo potestas electiua Papæ nõ conuenit formaliter Papæ. Maior patet ex Aristotele. Minor probatur: electio Papæ est actus factiuis, quantum ex se, tunc Papæ; quod est dicere, quod per actum electionis pro illo tempore, quo eligitur Papa, efficitur Papa ille, qui eligitur: ergo repugnat ei, quod præsupponat pro tunc Papam.

Patet consequentia, quia quod fit, non est, si enim esset, non fieret. Tunc ultra; ergo elector præsupponitur secundum naturam rei electioni, & est simul tempore cum electione. Tunc ultra: Ergo actus electionis Papæ non est Papæ, quia electio Papæ est actus Electoris Papæ.

3. Deinde Turrecremata alias addit rationes; translatio nempe sacerdotio legali, oportuisse formam etiam assumendam personæ ad Sacerdotium transferri. In Sacerdotio legali vim habebat successio originis & carnis; debebant enim Sacerdotes esse ex stirpe Aaron *Exod. c. 28.* Decuit ergo, inquit, Turrecremata, vt huiusmodi forma, translatio Sacerdotio, transferretur in aliam; vt iam non per carnis originem, sed per electionem assumptio fieret personæ ad Pontificatum. Hæc est illius prima ratio.

4. Sumit secundam ex spiritualitate Sacerdotij Evangelici, cuius summus Principatus non carnis, sed vitæ & spiritui debetur. Tertiam vniuersitate Sacerdotij, quod ad omnes tribus, & nationes pertinere potest, ac pertinet. Quartam ex qualitate vitæ, & sanctimonia, quæ requiritur in maximo Sacerdote; quæ sanctitas minus periclitatur, difficiliorque perit si Sacerdotium summum non origine, sed electione mandetur. Quintam ex periculo fortuito, quod accidere posset, si successione originis Pontifex eligeretur. Sextam ex utilitate populi Christiani, cui Pontifex maximus præficatur. Septimam ex ratione naturali: quia nullus videtur iuste præesse multitudini, nisi ex eius consensu; ita à Christo, ait, Ecclesiæ potestatem permissam esse sibi creandi Pontifices. Vnde subiungit Turrecremata, de iure naturali, & quasi diuino videtur esse, quoddam Papa non faciat sibi successorem, nec post mortem, nec post resignationem. Et paulo post; sic ergo patet, quod tam iuri diuino, quam naturali consonum videtur, quod ex electione, (cùm hodie sunt Cardinales, vt in *cap. in nomine Domini disp. 23. & 79. cap. 1.*) fiat Papa, siue assumatur summus Pontifex.

5. Et hanc vltimam rationem nimis approbat Azorius *loco citato*, vbi sic ait. Existimo dicendum, id quidem iure diuino, & Christi institutione non esse interdictum; nusquam enim id in Sacris litteris legitur vetitum, aut improbatum; nec enim arbitror, tantummodo ius Canonicum prohibere, quominus Romanus Pontifex Successorem nominet & creet, nam si id solummodo ius Canonicum prohiberet; possent illud Romani Pontifices abrogare: sed ipso iure naturali videtur esse cautum, ne id vlla ratione fiat; nam eo ipso, quo Christus Petrum suum Vicarium creauit, & voluit in eadem potestate Romanum Pontificem succedere; liberum Ecclesiæ reliquit, vt hoc, aut alio modo Pontifex eligeretur. Hac tamen libera potestate à Christo relicta, consequitur vt ipsa naturalis ratio præcipiat, ne Romanus Pontifex Successorem eligat; cùm illa dicat, innumera penes mala in Ecclesiam oritura, si Papa id fecerit.

6. Quare, etiamsi aliquis Romanus Pontifex sibi Successorem creasset; nihil sanè fecisset: nam post eius obitum Ecclesia nequaquam permississet: Generalis enim totius Reip. Christianæ, pax, & tranquillitas perturbaretur; ac proinde alium in demortui Pontificis locum Ecclesia subrogaret, teste Gomez. *q. 1. in regula de Infir. resig.* Hæc Azorius. Et hanc sententiam esse communem inter Doctores testatur Panormitanus *in capite licet de vitanda, de elect. num. 2.* Sic asserens: Non tamen Papa potest eligere sibi Successorem, vt notat Gloss. *in cap. Apostolica §. His omnibus 8. quest. 1.* & sequitur Ioan. Andr. hic & Archid. *in cap. transitus disp. 79.* & tenetur hoc dictum communitè